

PROLINE-CE

A 2016-ban indult PROLINE-CE projekt célja egy, a partner országokból összegyűjtött tapasztalatokra alapozó nemzetközi útmutató kidolgozása, amely az ivóvízkészlet hatékony védelmét, valamint az éghajlatváltozásból eredő rendkívül ingadozó vízjárás (árvíz és aszály) elleni védelmet segíti elő. A gyakorlati tanácsokat és a jó gyakorlatot is bemutató anyag elsősorban az „ivóvízbarát” és fenntartható földhasználatot, valamint az éghajlatváltozás okozta árvizek és aszályok csökkentését, és az azok elleni védelemre irányuló intézkedések fejlesztését helyezi a középpontba. A projektben kiemelt szerepet kap az egyes országok, régiók, önkormányzatok együttműködésének erősítése, és a jövőre vonatkozó, fenntartható stratégiák közös kidolgozása, az érdekcsoportok széles körének bevonásával.

A projekt 8 közép európai országból 13 partner szervezet közreműködésével valósul meg.

A projekt során Magyarországon két mintaterületet határoztak meg. Az egyik a Duna Szobtól Tassig terjedő, parti szűrésű ivóvízbázis, amelyhez kapcsolódó feladatokat a Herman Ottó Intézet Nonprofit Kft. koordinálja. A másik a Tisza menti szolnoki, valamint balmazújvárosi felszíni vízkivételű ivóvízbázis, amelynek koordinációját az Országos Vízügyi Főigazgatóság látja el. A PROLINE-CE projekt a fenti területek kapcsán területkezelési útmutatót készít, amely segítséget nyújt az egészséges ivóvízbázis hosszútávú fenntartásához, mind az ökoszisztéma szolgáltatások megőrzése, mind a gazdasági tevékenységek fenntartása mellett.

Interreg
CENTRAL EUROPE

PROLINE-CE

European Union
European Regional
Development Fund

PROLINE-CE

DUNAI MINTATERÜLET

A vizsgált mintaterület

A projekt megvalósítása során vizsgált mintaterület a Duna jobb és bal partján, Szobtól Tassig terjed és magába foglalja az ország egyik kiemelkedő jelentőségű vízellátó területét, a Szentendrei és a Csepel-szigetek parti szűrésű kutjainak vízforrásait. A mintaterületen található vízkészletek Budapest és további kb. 150 település, nagyjából 2,5 millió lakos ivóvízellátását biztosítja.

A vizsgált terület nagyon változatos területhasználati szempontból, északon hegyvidéki, középen sűrű városi területek találhatók, a délebbre és a szigetekken mezőgazdasági művelés a jellemző.

A különböző területhasználatok, illetve azok nem megfelelő módjai számos ivóvízbázist érintő probléma okozói lehetnek a mintaterületen. Ilyen a mezőgazdaságban használt különböző trágyázásból származó tápanyagok bemosódása a talajvízbe, a lakott területek nem megfelelő csatornázottsága, a nem megfelelő szennyvízkezelés vagy árvíz esetén a kutak nem megfelelő védelme.

A következőkben néhány olyan, a mintaterületen is megvalósítható jó területhasználati gyakorlatot, illetve lehetséges finanszírozási lehetőséget mutatunk be, amelyek az említett problémákat orvosolhatják és a vizsgált terület ivóvízbázisának védelmét szolgálják.

Jó területhasználati gyakorlatok

A mezőgazdaság területén a meglévő mezőgazdasági gyakorlatok újragondolása, jobb, környezetkímélőbb gyakorlatok alkalmazása lenne célravezető.

Hazánkban a jó gyakorlatok mezőgazdasági praktikumba való átültetésének fő ösztönzői az Agrár-környezetgazdálkodási támogatások (AKG), amelyek több előíráscsoportban is tartalmazznak a vízbázisok védelmét segítő kötelező, vagy választható gyakorlatokat.

A jó mezőgazdasági gyakorlatok egyik modern eszköze a precíziós mezőgazdaság technológiák alkalmazása, amelyek segítik a mezőgazdasági termelés optimalizálását, illetve a döntéshozatalt. Ilyenek például az előre tőszám programozott vetőgépek, a talaj típus szerint programozott trágyázás, a különböző GPS eszközök vagy az automatikus kormányrendszerek.

Szintén a mezőgazdasághoz kapcsolódó jó gyakorlatba tartozhatnak az agrárerdészeti módszerek, amelyek megfelelő növény társítások alkalmazásával az erdősávok között növénytermesztésre, akár legeltetésre alkalmasak lehetnek.

Potenciális források

A következőkben felsorolunk olyan potenciális hazai pénzügyi forrásokat, amelyek támogathatják az ivóvíz védelmet (a vízminőség és mennyiség szempontból), valamint az ivóvízellátást befolyásoló árvíz/aszály hatások mérséklését a vizsgált mintaterületen:

- Nemzeti Agrár-környezetvédelmi Program (NAKP), Érzékeny Természeti Területek (ÉTT) hálózata célprogram: amelynek célja a környezetkímélő mezőgazdasági termelési módszerek széleskörű elterjesztése, ezáltal a környezetvédelmi célkitűzések ágazati megvalósítása, a természeti értékeink, a táj, a termőföld és a vízkészletek állapotának megőrzése és javítása;
- Nemzeti Agrár-környezetvédelmi Program (NAKP), Integrált gazdálkodási célprogram: a célprogram az integrált termesztési eljárások elterjedését kívánja elősegíteni;
- Széchenyi 2020 pályázati programok: az aktuálisan meghirdetett pályázati lehetőségek (VP2m - VP6) között több is van, amely a Közép-Magyarországi régióban is elérhető.

